

SITUATION

S T H L M

#274

JULI/AUG. 2020
ÅRGÅNG 25

PRIS: 60 kronor
SÄLJAREN ERHÅLLER HÄLFTEN

I sex år har de hängt ihop, genom sorg och skitsnack och missbrukarliv och sinnesro, in och ut ur boenden, i tält i skogen och på avgiftningar. Nu har de en Bostad först-lägenhet. Och hoppas på att få några bra år tillsammans, relativt friska.

*Peter Stenevald
och Lena Evebark*

”Det har varit en lång väg för oss. Det är fortfarande långt kvar. Men vi tar en dag i taget”

NALEN

GAMMAL

LÖR 28/11

THE NIGHT FLIGHT ORCHESTRA

MÅN 14/12

FRAZEY FORD

MÅN 22/2

THE MISSION

FRE & LÖR 2-3/4

DREAM WIFE

TORS 6/5

LOS LOBOS

FRE 21/5

INNEHÅLL

JULI/AUGUSTI 2020

Klas Gustafson

Efter sin nionde biografi, *Robert Broberg letar efter sig själv*, har han inget nytt bokprojekt på gång i datorn. För första gången på närmare 20 år.



KAJSA GÖRANSSON

Sidan 12.



DUJA KÄLLBERG

Maria Bäck

En födelsedagsresa till Stockholm när hennes mamma får en psykos, är inspirationen bakom filmen *Psykos i Stockholm* som kommer i höst.

Sidan 30.



ANNELI HILDONEN

"När man levt i utanförskap och ska ta sig in i samhället igen är det mycket som är nytt."

Lena Evebarks högsta önskan var att se **Peter Stenevald** sätta nyckeln i låset till en egen lägenhet, han som aldrig tidigare haft ett lägenhetskontrakt. Men det är tufft att flytta till ett hem och få det att fungera, att våga försöka.

Sidan 16.

ALLTID I SITUATION STHLM

9 Situation Waldersten

Månadens bild av konstnär Jesper Waldersten.

10 Gata fram och tillbaka

Allmänna gränd, Djurgården

29 Korsord

Lös månadens kryss.

30 Svepet

Peter Englund, Ane Brun, Afrosvenskar kräver förändring, sommarplatser får sommarkonst med mera.

32 Dåtid Sthlm

Juli/augusti 1978.

GATUPLANET

5 Säljaren

Bertil Jansson, Västberga.

14 Med egna ord

Säljarnas sidor – texter från gatan.

23 I gatuplanet

- Bo Hellenfors om stil och kläder
- Bristande hjälp till våldsutsatta
- "Ingen visste var kvinnorna var"
- 18 avhyssningar under pandemin.

Situation Sthlm följer upp:

Nästan ingen spridning av coronasmitta bland Stockholms hemlösa människor



SHUTTERSTOCK

Sidan 24.

Omslag #274

Anneli Hildonen fotograferade Peter Stenevald och Lena Evebark.



SITUATION

REDAKTION Chefredaktör och ansvarig utgivare Ulf Stolt, ulf@situationsthlm.se, 08-54595390 **Reporter** Maria Hagström, maria@situationsthlm.se

Art Director Johan Olsson **Webbredaktör** Jenny Lindroth **Medverkande fotografer och illustratörer** Anneli Hildonen, Magnus Sandberg, Pia Stolt, Jesper Waldersten.

För osignerat material svarar redaktionen. Redaktionen ansvarar ej för insänt icke beställt material. **Hemsida** www.situationsthlm.se **E-post** red@situationsthlm.se

Räckvidd 100 000 läsare (Orvesto konsument 2020:1) **Upplaga** 14 200 ex/mån (TS helår 2018) ISSN: 1400-4437 **LEDNING & ADMINISTRATION VD** Pia Stolt, pia@situationsthlm.se, 08-54595387

Adress Timmermansgatan 38, 118 55 Stockholm **Tel** 08-54595381 **Fax** 08-6687909 **Organisationsnummer** 55 66 49-1071 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 25 59 89-6 bg. 5774-9327

SOCIAL VERKSAMHET Verksamhetschef, sociala verksamheten Jenny Lindroth, jenny@situationsthlm.se, 08-54595388 **Samordnare** Ingemari Olofsson, ingemari@situationsthlm.se,

08-54595381, Jonas Svensson, jonas@situationsthlm.se, 08-54595381 **Telefonnummer distribution** 08-54595381 **Öppettider** Måndag till fredag kl. 8-15 **Organisations-**

nummer 80 24 11-1497 **Plusgiro/Bankgiro** pg. 28 19 18-3 bg. 5357-3259 **ANNONSERING & PRENUMERATION** Herman Sundgren, herman@situationsthlm.se, 08-54595394,

Catharina Persson, catharina.persson@mediakraft.se, 070-421 02 80 Robert Wallner, robert.wallner@mediakraft.se, 070-992 53 43 **Privatprenumeration** 11 nummer kostar 660 kronor

E-post situationsthlm@pressdata.se **Tryck** V-TAB Vimmerby 2020 **Miljö** Plasten runt tidningarna är en PE-folie. Den är återvinningsbar och lämnas i containern för plast vid återvinningsstationerna.



441 428
Tryck

Visa kollektiv- kurage.



Din uppmärksamhet gör skillnad.
Ring SL:s trygghetsnummer 020-120 25 25
så är hjälp aldrig långt borta om någon
stör eller förstör. Vi svarar dygnet runt och
skickar trygghetspersonal dit det behövs.
Att resa kollektivt är att resa tillsammans.



FAKTA HEMLÖSHET

33 250 personer lever i hemlöshet i Sverige, enligt Socialstyrelsens definition av hemlöshet.

Där ingår personer i akut hemlöshet, personer som saknar boende efter institutionsvistelse, personer som bor inom den sekundära bostadsmarknaden och personer som bor kortsiktigt hos familj, släkt eller andra privatpersoner.

I Stockholm vistas enligt den senaste mätningen 7 247 hemlösa personer och av dessa lever 1 558 i akut hemlöshet.

OM SITUATION STHLM

Sedan 1995 säljs Situation Sthlm av hemlösa människor i Stockholm och Mälardalen.

Konceptet med gatutidningsförsäljning har visat sig vara en framgångsrik metod att arbeta med hemlösa människor på, eftersom det ger tidningssäljaren en möjlighet att tjäna egna pengar genom att arbeta, samtidigt som tidningen – i sig – fungerar som en kanal för påverkan, opinionsbildning och debatt kring frågor som rör de hemlösa säljarnas situation.

Situation Sthlms sociala verksamhet med arbete och sysselsättning, individuellt stöd och motiverande samtal, skri-varverkstad och möjlighet att ha sin post hit, café, tillgång till datorer, telefon och juridisk rådgivning, fyller en mycket viktig funktion för de hemlösa människor som tar del av verksamheten.

Närmare 80 procent av Situation Sthlms säljare upplever en positivt förändrad livssituation sedan de började sälja Situation Sthlm.

"Det kommer att påverka tidningsförsäljningen att många Stockholmare blir kvar i stan."

Bertil Jansson



Jämfört med förra sommaren, hur tror du det blir i år?

– Folk kommer ju va hemma, så blir det ju. Jag tror definitivt det kommer att påverka tidningsförsäljningen att många Stockholmare blir kvar i stan. Det är nån månad sen jag sålde nu, har så ont i mina ben
– Och jag kommer inte heller att resa nånstans som jag brukar.

Vart brukar du åka?

– Till Österrike med min gumma. Mina morföräldrar kommer därifrån. Men inte i år.

Bertil Jansson gillar sommaren men försöker hålla sig i skuggan så gott det går, men ibland går inte solen att undvika. Han säljer tidningen i Västberga.

Situationist Nettan jobbar helst eftermiddagar, när det är lite svalare ute.



Låt *Situationist* Sthlms säljare bli en del av ditt sociala medieflöde. Följ oss på Instagram: @situationsthlm.



UR ARKIVET: #232, DECEMBER 2016



Mastigt 76-sidigt julnummer. Med tolv sidor intervju med **Bruce Springsteen**, gjord i London av den franske journalisten **Antoine de Caunes** inför en liten utvald grupp journalister där *Situationist* Sthlm ingick, med anledning av biografien *Born to Run*. Stor reportage från **Portugal** och landets narkotikapolitik med fokus på harm reduction. **Anders F Rönnbloms** fans **F-Heads** har följt honom i decennier, **Iris Viljanen** kreativa utpost är hemkvarteren i Årsta och *Situationist* Sthlm-säljaren Mats och hans hund är sammankopplade.

Kent spelar sina allra sista konserter på ett sedan länge utsålt Tele2 Arena. **Helene Billgren** gör abstrakt julpapper, **Per Åhlns** kulisser från *Karl-Beril Jonssons julalton* doneras till SF, en professionell paketinslagerska slår in fem hundra julklappar på sex dagar och en ny kvartersbio öppnar på S:t Eriksplan.

SAGT I SOCIALA MEDIER

FACEBOOK @Tomas Eriksson **Hej! Tänker på er alla hemlösa! Kram! Tomas i Uppsala.**

INSTAGRAM @parlbesatt **Vill gärna köpa tidningen av just Janne. Står om jobbet som vi träffats igenom (Bostad först), i senaste numret.**

FACEBOOK @Daniel Chantre **Lira på en blå, sa polaren Reijo, Sofia församling mitten av 80-talet.**

FACEBOOK @Jonas Eriksson **Det var ju goda bud som kannibalen sade om brevbärarna.**

@rositajohansson (via Instagram):

Haha kunde mer förr men jag har en gammal: 'kasta upp varingen'.

Flera kommenterade uttrycket "Vigga en blåstjärt" från vinjetten Gatuslang i #273.



Ledare

En annorlunda sommar i stan

TIDEN GÅR. Trots allt.

Och dånet från pestklockorna ljuder inte längre riktigt lika ivrigt över hustaken, det har infunnit sig någon form av vardag och vanlighet så här någonstans i det som kanske kommer visa sig vara slutet av början på coronapandemin.

Hörde just på radio att stats-epidemiolog Anders Tegnell sa att det inte finns några tecken nu som tyder på att det sker en ny ökad smittspridning i landet.

Och under rådande omständighet beräknas fler stockholmare än

på decennier vara kvar i stan under sommarmånaderna, samtidigt som färre turister än på väldigt länge kommer att besöka staden i sommar.

Kommer bli annorlunda. Kanske rymligare, kanske inte. Saknar i alla fall att höra flera språk på trottoarerna. Och det uppskrivade tempot som lugnar. Och den där mänskliga förtäningen där man aldrig befinner sig ensam i det anonyma.

SÄLJARNA KRIGAR PÅ. Coronapandemin har varit en tuff utmaning,

men få är bättre på att hantera en skiftande verklighet i gatumiljön än säljarna.

Du träffar fler av dem längre fram i tidningen.

Bertil Jansson tror att det blir bättre tidningssälj i sommar när stockholmarna blir kvar i stan och Bo Hellenfors hittade ett par solglasögon i en skog i Västberga.

På omslaget det här numret möter du Peter Stenevald och Lena Evebark som hängt ihop under sex år, ut och in från olika boenden, genom sorger, skitsnack

och sinnesro. Nu bor de i en Bostad först-lägenhet och hoppas på några bra år tillsammans.

Nästa nummer kommer ut 26 augusti – ett specialnummer med anledning av att *Situationist* Sthlm då funnits i 25 år.

Trevlig sommar.



Ulf Stolt
chefredaktör &
ansvarig utgivare
ulf@situationsthlm.se



I Anders Franzéns park i Hammarby Sjöstad finns en lekpark, designad av Tor Svae, med både ett varv i miniatyr och en dykarklocka, tänkt att påminna om den dykarklocka som användes vid bärgningen av Vasaskeppet som amatörforskaren Anders Franzén lokaliserade i augusti 1956.

När Anders Franzén fick ge namn åt parken tog projektledningen fasta på just Vasa, på vattenkänningen, att det legat ett gammalt varv på platsen tidigare och lät markbehandling, formspråk

och växter associerar till en undervattensmiljö som möter land.

Lena Hildeman ansvarade för ljusdesignen i parken.

– Den blå belysningen ska associera till vatten, man får liksom en blå yta ovanför allt det andra.

– Som designer – man har en association och ett sätt att tänka, men det är ju inte säkert att den som går förbi tänker likadant. Men förhoppningsvis sätter det igång nåt. Allt händer i betraktarens öga.

HUVUDSTAN

S

procent. Med så mycket ökade mobiltrafiken på Centralstationen i Stockholm mellan klockan 08.00 och 09.00 de senaste veckorna, enligt Tre Sverige. Under samma tid ökade antalet människor i rörelse mellan klockan 20.00 och 21.00 på Nytorget och Stureplan med 16 respektive 17 procent.

Jämförelsesiffrorna är från tiden före coronapandemin bröt ut.

14 000

lärare behöver rekryteras till Stockholm de kommande åren, enligt Läraförbundet.

Black Lives Matter demonstrerar digitalt

PROTEST Varje tisdag klockan 19.00 genomför Black Lives Matter Sweden med Aysha Jones, plus olika gäster, en socialt distanserad digital protest någonstans i stan. Människor ombuds att inte delta på plats utan att medverka hemifrån.

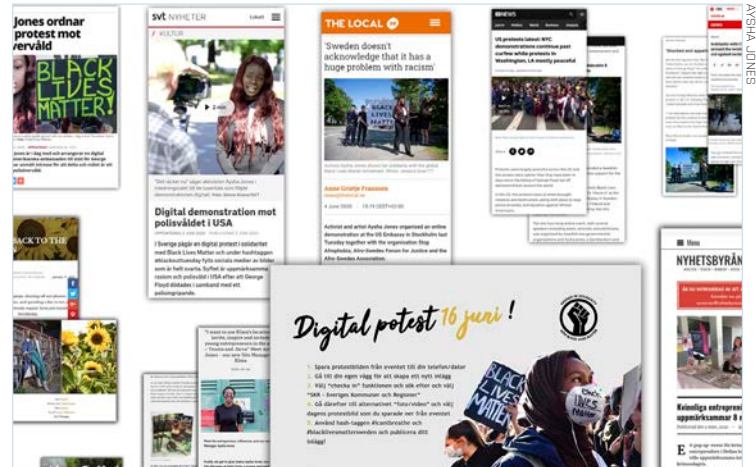
– När tusentals checkar in kommer det upplevas som en storm i deras sociala medier. Nåt de måste hantera och ta hänsyn till, säger Aysha Jones.

Det finns en tydlig ram och form för hur de medverkande kan agera.

– De ska checka in med en utvald protestbild med ett gemensamt budskap, vi checkar in på platser som är knutna till folkvalda och ansvariga – USA:s ambassad, regeringen och SKR till exempel.

Vid en digital protest kan man tänka annorlunda rörande budskapet.

– Eftersom talen och intervjuerna läggs ut digitalt så kan fler ta del av dem både under tiden och i efter-



hand. Det blir nåt som kan utbilda och upplysa människor mer än de som samlas på ett torg den dagen.

Black Lives Matter Sweden fortsätter sin digitala protest varje tisdag hela sommaren.

– Människor brinner och vill engagera sig, förstå, protestera och förändra. Vi ser att det rör sig i samhället och i media, det känns som förändringen är inom räckhåll.

ULF STOLT

"I och med att de själva uteslöt Skandiamannen tidigt, så förband de sig själva till att jobba med allt annat än mordgåtans lösning."

Filters chefredaktör Mattias Göransson till Sveriges Tidskrifter 10 juni, om åklagarens beslut att lägga ner förundersökningen om mordet på Olof Palme och i stora delar bekräfta Filters publicerade uppgifter rörande en eventuell gärningsman.

Klimatkrisens Stockholm

VÅDER Om hundra år kan stigande vattennivå få tusentals kobbar och öar i Stockholms skärgård att försvinna. Och ökade vattenflöden i Mälaren kan leda till att stränder och jordbruksmark dränks.

Det nya Slussenbygget har en



KAJSA GÖRANSSON

ökad kapacitet för Mälaren att kunna strömma ut till Saltsjön, men det funkar i bästa fall bara fram till seklet slut. Kanske kortare om avsmältning av landisarna ökar.

De två miljoner människor som får dricksvatten från Mälaren kan kanske känna smaken av klor i framtiden. Med högre vattentemperatur kan nämligen bakterier, parasiter och virus frodas och öka kraven på rening.

Det är några av de förändringar som Stockholm kan stå inför, enligt den kommande boken *Klimatkrisens Sverige* som är skriven av Erika Bjerström, klimatkorrespondent på SVT.

MARIA HAGSTRÖM

Familjerådgivning online

SAMTAL Konsekvenser av coronapandemin och att mer tid spenderas i hemmen kan tära på relationer. Därför har Svenska kyrkan tagit fram en digital familjerådgivning. Samtalslösningen testas nu i Stockholm för att sedan kunna spridas till övriga landet.

Hit kan familjer, par och ensamstående med samlevnadssvårigheter och livskriser vända sig för att prata om vilken typ av relation som helst.

– Vi ser att den fysiska distanseringen till omgivningen också medför påfrestningar på nära relationer. Vi



PA LUNDBERG

har prioriterat att hitta en säker och användarvänlig lösning som ska kunna användas av kyrkans familjerådgivningar men också av andra, säger Erik Gyll på Svenska kyrkan.

Samtalslösningen är krypterad för att garantera sekretesskraven.

MARIA HAGSTRÖM

- Vilken kroppsdel stäms du mest för?
- Min mans mun.





Allmänna Gränd, Djurgården 10.10-10.42

En liten flicka i gul tröja, serpentiner ur en soptunna, två skator som bråkar om en bit bröd och en grillkiosk där kunden bestämmer priset. Utmed Allmänna Gränd är det inte som det brukar vara.

TEXT ULF STOLT FOTO MAGNUS SANDBERG

SAMTIDIGT SOM 7:ANS spårvagn mot Waldemarsudde passerar och en kvinna med rosa jacka leder en vit cykel över övergångsstället vid Allmänna Gränd och vinkar till någon i fönstret på spårvagnen, landar två skator på bordet vid grillkiosken.

De tycks inte helt överens om hur en bit bröd ska fördelas.

En man på en hyrd elscooter saktar in när han svänger in på kullersternarna, stannar till vid brevlådan intill grillkiosken, kränger av sig ryggsäcken, tar upp ett vitt kuvert som han postar och fortsätter ner mot båtarna.

En liten flicka i gul tröja lägger sitt röd- och vitrandiga gosedjur i vagnen,



tar sedan sin mammas vänstra hand och pekar mot någonting på andra sidan gatan.

Ett stort nystan serpentiner i gult och blått ringlar ut ur luckan på en överfull papperskorg.

GRINDARNA IN TILL Grön Lund är stängda med galler, svarta nylonöverdrag på vändkorsen innanför. På ett inplastat vitt papper ovanför koddosan, information om vem man ska ringa om man vill släppas in till Late Night Concert.

På Djurgårdsgriellen intill stora skyltar på varje sida om luckan: "Ni bestämmer priset. Coronakrisen har

inneburit ett mycket hårt slag not ekonomin. Tack för att ni handlar hos oss. Djurgårdsgriellen". En man i vit t-shirt med reklam för ett korvbrödsföretag på ryggen kånkar in varor genom sidodörren, en annan man står och talar med två förbipasserande, pekar mot kiosken och skyltarna.

– Kunderna är så vänliga. De får betala vad de vill.

– Och det funkade?

– Ja, om de tar en meny för 85 och säger 50 så säger jag ok, säger de 30... men de flesta betalar faktiskt mer. Har fått både en tusenlapp av några och jämna hundralappen av nån. Folk är snälla.

En man med verktygsbälte på en scaffold under skylten till Tyrol, det tycks vara någonting med lamporna i undertaket på baldakinen.

Alla tio luckorna till biljettcenter mitt emot är stängda. Vid sidan av, vid biljettautomaterna, några lastpallar lutade, en trave järnvägsräls i sektioner lagda ovanpå några plankor, fixerade med grönt rep.

PENDELBÅTARNA 80 MOT Nybroplan/Ropsten och 82 mot Slussen stannar alltid till vid Allmänna gränd.

Nu är biljettkassorna obemannade, samtliga spärrar på båda sidor hålls öppnade och gröna lampor tända.

Två parkeringsvakter kommer gående från parkeringen bakom Liljevalchs och går i skuggan under träden upp mot Hasselbacken.

En skylt från Abba The Museum står lite snett med en del av sockeln upp på trottoaren. På skylten en enkel grafisk karta, en liten rosa punkt visar var skylten befinner sig och sedan är det streckat den lilla bit runt hörnet som återstår till museet.

Ett lågt arbetsfordon med släpvagnen full av byggmaterial kommer från Falkenbergsgatan, korsar Allmänna Gränd och in på Lilla Allmänna Gränd.

Skatorna är inte längre kvar vid grillkiosken. Bara brödbiten. 🍞



Med sin nionde renodlade biografi, *Robert Broberg letar efter sig själv*, bryter journalisten och författaren Klas Gustafson en trend. För första gången på närmare 20 år har han inte ett påbörjat bokprojekt i datorn, samtidigt som han just släppt en biografi. **TEXT ULF STOLT FOTO KAJSA GÖRANSSON**

SJÄLVBIOGRAF

Sedan 2003 har Klas Gustafson skrivit biografier om i tur och ordning Beppe Wolgers, Cornelis Vreeswijk, Tage Danielsson, Monica Zetterlund, Gösta Ekman, Per Oscarsson, Marie-Louise Ekman, Gunilla Bergström och nu senast Robert Broberg.

De personer Klas Gustafson valt att porträttera i biografierna har en sak gemensamt - ingen av dem var en av Klas Gustafsons idoler när han växte upp i Stockholm på 1950- och 60-talet.

- Däremot har de varit väldigt betydelsefulla på olika sätt och satt färg på och format sin omgivning och varit påverkade av sin tid. Jag är inte bara intresserad av personerna utan också av tiden de levde och verkade i. Som också är den tid jag har levt.

För det är en sak har börjat förstå nu, som han inte tänkt så mycket på tidigare - att han också skriver sin egen biografi.

- Ja, det är kanske så... att jag på ett väldigt komplicerat sätt skriver min egen biografi, att jag också beskriver Sverige, att jag försöker reda ut ett och annat... men det där får jag väl tala med en terapeut om.

- Det blir nog lite snårigt kanske, men det finns nog en sån drivkraft nånstans, även om det inte alltid varit så tydligt för mig tidigare. Att deras värld också är min, att jag också beskriver min tid.

KLAS GUSTAFSON ÄR född och uppvuxen i Stockholm. Och många av dem han skrivit om, som Gösta och Marie-Louise Ekman, Beppe Wolgers och Per Oscarsson, var stockholmare.

- Men många andra var ju det inte, som Tage Danielsson och Cornelis Vreeswijk

och Monica Zetterlund, som kom till Stockholm och gjorde sina karriärer här och levde sina liv här.

- Robert Broberg kom från Råsunda. Då gick spårvagn 15 från Råsunda till Norra Bantorget, så det fanns en direkt förbindelse, men det är klart att det var ju inte Stockholm. Han började på Konstfack när han var 16 år och då började han ju erövrade Stockholm också.

PÅ ETT VÄLDIGT KOMPLICERAT SÄTT SKRIVER JAG MIN EGEN BIOGRAFI.

Han använder medvetet ordet erövrade.

- Kommer man från landet eller från en liten stad och ska göra karriär så är det klart att de erövrade också stan, precis som de erövrade en publik.

- För Cornelis var det ju naturligtvis ett dubbelt erövrande eftersom han samtidigt skulle erövrade det svenska språket. Jag har tänkt på det när jag gått i gränderna i Gamla stan som Bellman sjunger om, att det måste varit speciellt för honom att vistas i den miljön när han trängde in i Bellmans sångvärld - de miljöer han sjöng om och beskriver i sina sånger. Där rörde sig Cornelis också då.

KLAS GUSTAFSON BERÄTTAR hur biografiskrivandet kommit att påverka och berika hans

egen bild av Stockholm.

- Hus som alltid stått där och som jag gått förbi i årtal får plötsligt en laddning för att jag vet att Monica Zetterlund levde där en tid med Vilgot Sjöman, en massa jazzmusiker brukade komma dit. Huset får plötsligt en annan lyster för att jag vet att det hänt saker i det.

Mycket material att hantera i researchen?

- Jag gillar det detektiva momentet, insamlingen av material, att skapa en linje i berättandet, att bilden jag själv skapat av objektet blir bekräftad eller ifrågasatt av dokument eller personer jag talar med.

Hur jobbar du - Excellark, mappar i datorn, Post-it-lappar på väggen?

- De flesta böcker har jag ju skrivit logiskt, en traditionell och ganska praktisk metod för att berätta från barndomen och framåt.

- När det gällde Marie-Louise Ekman bröt jag den kronologin för att hennes person liksom krävde det, den är mer tematisk. Första kapitlet i den boken heter "Mamma", men handlar både om hennes mamma, mormor och om henne själv som mamma.

Klas Gustafson berättar att han sitter utanför en röd stuga på Sörmländska landsbygden och tar samtalet. Vad han ska göra nu har inte riktigt bestämt sig för.

- Jag har nyligen fyllt sjuttio år, har jobbat i femtio år, så jag tänkte att man kanske ska testa på att vara pensionär. Men jag lovar inte att jag varken blir pensionär eller att jag slutar skriva. Man måste ju inte skriva böcker och boka upp sig flera år framåt. ☺

KLAS GUSTAFSON GÖR: Journalist och författare, specialiserad på biografier om kulturpersoner
AKTUELL: Med sin senaste, nionde, biografi *Robert Broberg letar efter sig själv* som just har kommit ut.

Folkhemmet

● Mitt i stråket på en gata står jag, värms av solen och av folks glada själar. Ögon glittrar. Det är sprickor i betongen. På trappen ner mot Sergels torg sitter folk med glassar och skrattar. Spårvagnen gnisslar framåt gatan och våren har kommit.

L8

Väntan i närförort

● En stund av väntan på det stora blå. I en hammock gjord av trä och stål. En stund med gnissel och knarr vaggas jag fram och åter. Stilla dig tid, utanför en skola i närförort formas dagen till liv.

L8

Mustangens Frihet

● Vild häst bär ej betsel icke sadel eller töm med äldre tiders vilda frihet kvar som en ogrumlad tanke en avlägsen och nära bild som en verklighetens dröm en bekant, men ändå fjärran, bild till visshet växt från sitt vilda ursprung. Där i det rätta elementet av att inte känna fostrad lydnad och tvingas fram på slagfält travbanor, eller i cirkustältets cirklar ständigt bärande människors börda lever den det liv den var ämnad att leva. Detta stolta, vackra, urstarka djur med sin milda, varma blick

förstånd och stora temperament. Ett djur att akta, vårda o vörda. Hur många människor lär känna en häst utan att tvinga på den sadel, skor, betsel och annat av människan skapat hur många får möjligheten att närma sig en häst aldrig skodd inriden eller annat, helt på hästens egna villkor? Att vinna dess tillit genom ömsesidig nyfikenhet att komma till en slags vänskap med en början i naturens egna vilda kynne. Det måste vara en fantastisk upplevelse.

JAN WALLIN

AVTRYCKAREN

150 ÅR AV POLISFOTOGRAFI

NY UTSTÄLLNING
ÖPPNAR 7 FEB

GUIDADE VISNINGAR
LÖRDAGAR & SÖNDAGAR
KLOCKAN 15.00



Polismuseet

polismuseet.se

Kvinnofridslinjen är en stödtelefon för dig som är utsatt för hot, våld eller sexuella övergrepp.

Ingen fråga
är för liten



 020-50 50 50
Kvinnofridslinjen

VILL DU VETA MER? BESÖK GÄRNA KVINFOFRIDSLINJEN.SE

Kvinnofridslinjen drivs av Nationellt centrum för kvinnofrid vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset på uppdrag av regeringen.



**Upp och ner
och framåt**



.....

I sex års tid har Lena Ewebark och Peter Stenevald levt sida vid sida, in och ut från olika boenden, genom sorg, skitsnack och sinnesro. Upp- och nergångar och en väg framåt. En vända i skogen, ett felaktigt hiv-besked och slutligen en lägenhet. Som de säger: "vi har gjort en jävla resa".

.....

TEXT **MARIA HAGSTRÖM** FOTO **ANNELI HILDONEN**

Det har gått sex år sedan Peter Stenevald knackade på Lena Evebarks dörr. De bodde då i varsitt rum på Hotelljouren i Axelsberg. ”Du måste i alla fall äta”, sa han när hon öppnade dörren och räckte över en bricka med mat.

– Jag tyckte att hon såg så jävla smal ut och att hon behövde nåt att kaka.

Hon hade haft svårt att få i sig något på sistone – hon var i sorg.

– Min man hade nyligen gått bort. Han dog i ett solarium av en överdos. Jag mådde väldigt dåligt.

Peter Stenevald berättar att det först handlade om vänskap mellan dem, att det inte var meningen att det skulle leda till ett förhållande. Men något växte så småningom fram och ”det klickade lite i korridoren”, som hon säger.

– Vi blev förälskade. Men jag kände många känslor i det. Gjorde jag fel? Var jag otrogen? Men sen gick tiden och då tänkte jag: här går jag kvar på jorden va, och Peter är min stöttepelare här, jag måste få kärlek även efter att min man har dött.

Hon föll för hans lugn. Själv har hon lätt för att ”gå upp i varv”. Och han föll för att hon var rak och ärlig.

– Jag tycker att det är viktigt att det man säger stämmer. Så har det inte alltid varit tidigare i livet. Men jag kunde lita på henne.

Peter Stenevald tar en klunk av colan. Det är varmt i dag. Himlen är molnfri men de lövtunga grenarna skapar skugga på den lilla uteserveringen intill en grön thaikiosk på Södermalm. Ett par kvarter bort ligger Situation Sthlm där de nyss hämtat ut pengar för tidningsförsäljning gjord via Swish. Hyran ska in. Sedan ett år tillbaka bor paret i en Bostad först-lägenhet i Fisksätra.

Varje gång hyresavins förfalldatum närmar sig får Peter Stenevald en klump i magen för. Han litar inte på att det inte ska bli något strul med pengarna från ”soc”.

– Den här gången satte de in mina pengar på Swedbank trots att jag har Forex. Då är de svåra att få ut. Men på torsdag kommer vår boendestödjare och ska fixa det där.

Han tycker att det är skönt med stödet som de får från Stadsmissionen inom boendeformen Bostad först. Lena Evebark påpekar att det är en stor förändring att få ett hem.

– När man har levt i utanförskap i flera

år och ska ta sig in i samhället igen är det mycket som är nytt, bara en sån sak som bank-ID. Det är tufft att flytta till ett hem och få det att fungera. Att våga bygga upp på nytt. Det är ett ansvar att ha lägenhet och det är viktigt att ha en ekonomisk trygghet när man ska skapa sitt lilla näste, säger hon och tillägger att hennes högsta önskan var att få se Peter stoppa en egen nyckel i låset till en egen lägenhet, han som aldrig tidigare har haft ett hyreskontrakt.

– Det är skönt att ha nåt eget, verkligen. Att kunna stänga dörren och inte behöva öppna om man inte vill, säger han.

Förhoppningen och planen är att de ska få ta över förstahandskontraktet för lägenheten snart.

– Det har varit en lång väg för oss, det är fortfarande långt kvar. Vi tar en dag i taget. Men det visar att det är möjligt att gå från hopplöshet och komma framåt, säger hon.

Sen gick tiden och då tänkte jag: Här går jag kvar på jorden va, och Peter är min stöttepelare här, jag måste få kärlek även efter att min man har dött.

FÖR FEM-SEX ÅR sedan, när de fortfarande bodde på Hotelljouren och det hade ”klickat” i korridoren, var det dags för Peter Stenevald att gå vidare enligt planeringen med socialtjänsten. Han kom till Nollpunkten, som är en slags nykter ”brygga” mellan avgiftning och behandling, men han ”pallade” bara i två dagar och kom sedan tillbaka. Då kunde han inte flytta in på Hotelljouren igen.

– Från villaområdet här i närheten hämtade jag stegar och började klättrade in genom Lenas fönster på andra våningen. Jag kunde ju inte komma in på ett annat sätt. Tillslut upptäckte personalen det, säger han och skrattar åt minnet.

En tid efter stegklättringen förlorade även hon sitt rum. Hon minns inte riktigt varför – ”det var kaos i livet”.

– Då sa Peter: ’vi flyttar ut i skogen’. Men jag i ett tält skogen?! Det var kanske inte riktigt likt mig, men jag kommer aldrig glömma vad han gjorde för mig när han tog mig till skogen och ett lugnt ställe. Det var vad jag behövde då. Jag mådde ju jättedåligt men fick sinnesro i den där lilla

skogen. Jag kunde komma ifrån och få lite tid till att tänka själv.

Skogen ligger vid Kungens Kurva. Där bosatte de sig i ett tält. Vatten hämtade de vid Heron City och kläder tvättade de hos Stadsmissionen vid Fridhemsplan.

– Jag hittade gamla saker i skogen som jag fixade fint med vid tältet. En spark gjorde jag om till en hylla, vi fann en bänk som vi kallade för ljugarbänken och i mossan låg ett gammalt glashjärta, bland annat. Långt tillbaka i tiden, kanske på 1800-talet, har det levt bönder där. Vi kunde se att det fortfarande växte lite ax och vete och vi hittade horn från djur.

Trots att det låg vid Kungens kurva var det lugnt, ingen kunde se tältet från vägen och de träffade på få människor under de fyra månader som det var deras hem.

Sen kom hösten. Det blev kallt och rått och de bad om hjälp.

– Stadsmissionen kom och hämtade oss och vi flyttade till ett lågtröskelboende på Gålö. Vi bodde där i några månader innan Huddinge kommun sa upp avtalet med boendet.

LENA EVEBARK PLOCKAR fram en tunn tidning ur väskan. ”Hundstallet” står det med versaler på framsidan. Det är en förening som tar emot hemlösa hundar och hittar nya hem till dem. Men de hjälper även hemlösa hundägare med till exempel hundfoder och vaccinationer.

Hon pekar stolt på en notis i tidningen. Där finns en bild på dem i röda vinterjackor och en samojedhund med vit tjock päls.

– Det är en sån där hundras som brukar dra slädar. Det är mitt ex hund egentligen, men vi har haft henne ett tag nu, berättar Peter Stenevald.

Hunden heter Fideli efter ett namn från 70-talsserien *Den vita stenen*.

– Jag tycker att det känns lite fänigt att springa runt och ropa Fideli, så vi kallar henne Filur. Hon är enkel och snäll, det är ►



verkligen en vän. Och de är smarta de där hundarna, de fattar mer än man tror.

– När vi ska gå ut och säger att hon får stanna hemma, då tar hon kopplet och slänger det framför våra fötter. Och om jag mår dåligt vaktar hon mig. De känner sånt, hundar. Hon ger mig så mycket kraft och glädje i tillvaron, säger Lena Ewebark.

De har båda haft hundar förut. Han har haft en afghanhund som han tog över när hunden inte hade det bra där han var. Faldo bodde sedan med honom på Hotelljouren.

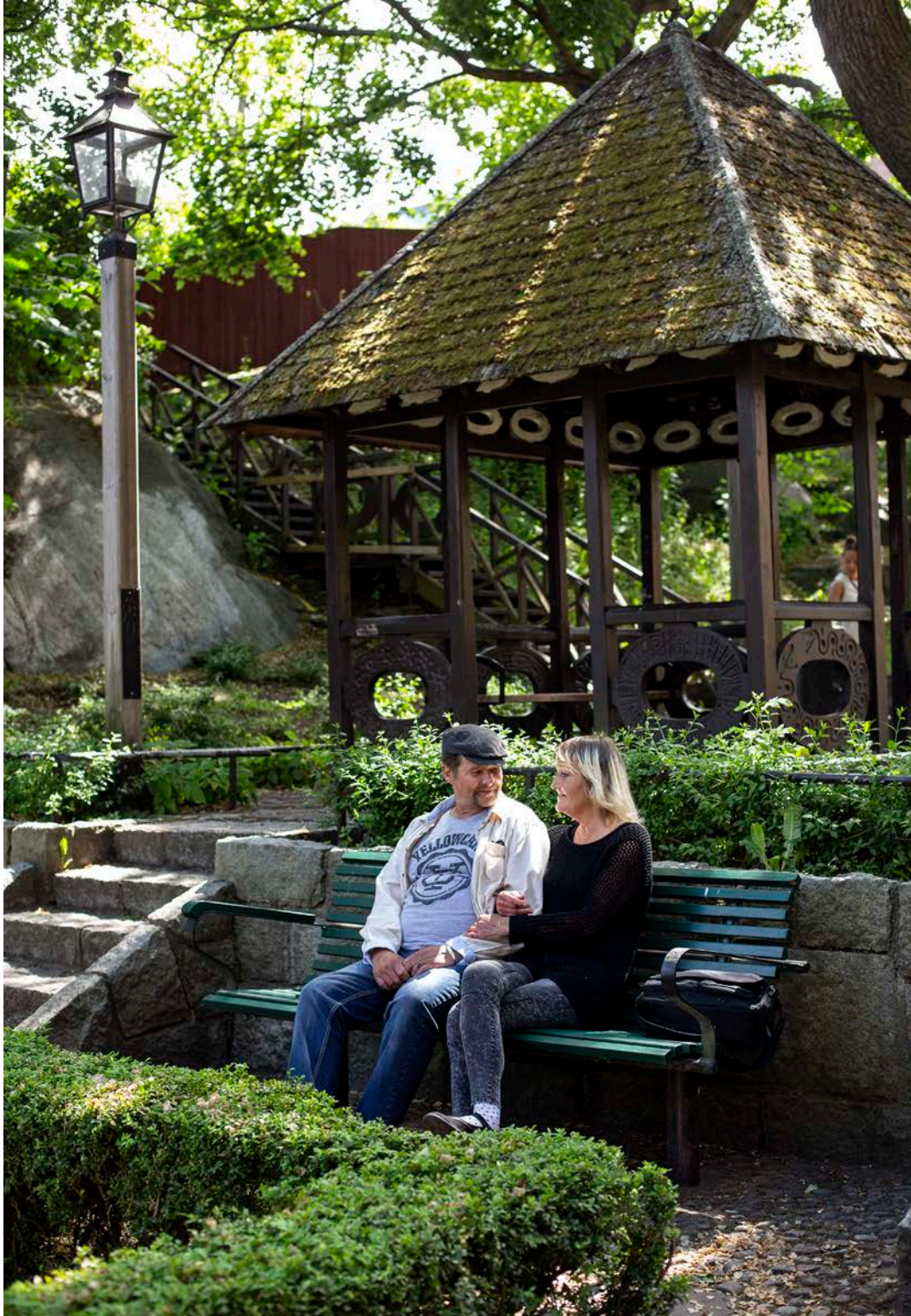
Lena Ewebark har bland annat haft Morris som blev 17 år. Han har bott i lägenhet med henne och hennes förra man, men när de förlorade kontraktet fick de veta att staden tak över huvudet-garanti gällde inte om man har djur, fick de veta. Men om hunden avlivades kunde de få en plats. Det var förstas inte ett alternativ för dem. Avliva en vän de haft i över ett decennium? Tack vare att de fick hjälp av Medborgarkontoret att plocka fram en dom i hovrätten, där en kvinna i liknande situation hade överklagat och vunnit, så fick de plats på Hotelljouren alla tre.

– Jag lämnade Morris till min dotter när min man gick bort. Jag klarade inte av att ha honom då, jag gjorde hunden en tjänst. Min dotter är nu 41 år och har barn. Under den tid jag har varit hemlös har vi inte haft så mycket kontakt, men nu har vi tagit upp den igen. Vi var till exempel och fikade för några dagar sedan. Men nu under corona är det så tråkigt att jag inte ens kan krama henne.

Lena Ewebark tillhör riskgruppen då hon har KOL och har haft en stroke.

– Precis i början av corona var jag hemma, stressrökte 40 cigaretter, drack bira och lyssnade på coronanyheterna. Sen tänkte jag: 'nu skiter jag i det'. Så åkte jag in till Nacka, sålde Situation Sthlm och köpte vin och var sin räkmacka för 150 kronor styck. För vem fan vet om man dör på måndag!

JUST DEN HÄR kommande måndagen är en måndag hon ser fram emot särskilt mycket, för då ska hon få tillbaka sina tänder. Hon har väntat på dem sedan i december, delvis fördröjda på grund av coronapandemin. När hon äntligen fick tandprotesen så skavde den och kändes "skitkonstigt" i munnen. Hon fick stoppa tänderna i fickan under tiden hon sålde Situation Sthlm för att kunna prata med kunderna. Nu är de alltså inlämnade för justering.



'Nu skiter jag i det'. Så åkte jag in till Nacka, sålde Situation Sthlm och köpte vin och var sin räkmacka för 150 kronor styck. För vem fan vet om man dör på måndag!

– Det är viktigt med tänder, det är social status. Jag har aldrig känt mig så naken som när mina tänder åkte. Jag kände mig

okvinnlig, ville gömma ansiktet och höll för munnen när jag pratade. Tänder är A och O för att inte känna utanförskap.



i munnen. Jag ska prova med en ny protes snart, jag väntar bara på att det ska gå igenom hos Försäkringskassan. Min handläggare på soc ska försöka skynda på det. Jag får väl också försöka ringa, men jag är så dålig på att höra av mig till myndigheter.

Han minns att han började sälja Situation Sthlm strax efter att hans egna tänder hade dragits ut. Det var ungefär tio år sedan. Tidigare hade han jobbat som "flyttgubbe" till och från på olika firmor, alltid i Stockholm. Han växte upp i Bagarmossen med en mamma som blev misshandlad av hans styvpappa och som började dricka. Hans riktiga pappa träffade han inte på 30 år, tills han plötsligt dök upp på hans 43-årsdag.

– Jag blev så chockad att det första jag gjorde var att gå ner till hembrännaren i källaren och ta en stor sup.

Han minns också hur hans mamma brukade skjutsa honom i en barnstol på cykeln genom skogen till mormor och morfars kolonilott i Skarpnäck. Kanske var det då det starka bandet till naturen skapades. Han har alltid känt sig hemma i skogen.

Också i dag spenderar paret en hel del tid i naturen. Lena Evebark har alltid varit intresserad av blommor och har drivit en blomsterbutik. Men mest har hon jobbat inom vården som undersköterska.

– Jag har inte alltid varit hemlös. En gång i tiden brukade jag själv köpa Situation Sthlm.

Men livets omständigheter och ett ökande drogbruk ledde till ena och det andra och sedan ungefär sju år tillbaka är hon inskriven som säljare.

– Utan Situation Sthlm hade jag aldrig överlevt. Det handlar inte bara om ekonomi. När man mår skit kan mötena med kunder värma och stärka ens självförtroende nåt kopiöst.

Paret säljer ute i Sickla Köp kvarter. Den ena utanför Systembolaget och den andra utanför ICA.

De säger att de har levt mycket för dagen, men på något vis har de alltid gått ihop.

– Man har inte tråkigare för att man har dåligt med pengar. Mycket eller lite pengar har inte så stor betydelse, men man värderar det man köper olika. Om man vaknar hungrig och får ihop till en fralla och en korvbit så är det så mycket värt just då. Det är det inte om man vaknar upp med flera tusen på fickan, säger han.

Men hon påpekar att han en gång sa:

"Lena, jag har ingenting att erbjuda dig."

– Jag svarade att du inte behöver erbjuda mig nånting, det räcker med att du är du. Och så får man hjälpas åt.

ATT HA VARANDRA i ett liv som går upp och ner, som innebär ovisshet och otrygghet, är både på gott och ont, säger de. De hjälps åt, förstår varandra, behöver inte vara ensamma, men det händer också att de kan dra ner varandra och de har haft sina svackor.

– Missbruksvärlden, där vi åkte in och ut på olika ställen och med folks intriger, kan göra mycket skada när man redan är skör, säger hon.

– Det är mycket skitsnack och avundsjuka, det ena och det andra. Och i punderiet kan folk få för sig saker. Men nu har vi nästan lagt av med tjack, säger han.

De anser att det är viktigt att dra ner eller sluta använda droger samtidigt.

– Ja, det går inte annars. Man kan sänka varandra.

Hon berättar att hon ibland har känt sig orolig att något ska hända Peter, att historien ska upprepa sig.

– Det finns inga livsgarantier och jag försöker att inte tänka katastroftankar. Man äger inte heller någon, vi är till låns. Jag och Peter har haft en jävla resa tillsammans.

Deras kanske tuffaste tid var när hon fick beskedet att hon hade testats positiv för hiv.

– De ringde oss från sprutbytet och berättade att Lena hade hiv, men sen när vi äntligen tog oss dit visade det sig att det inte stämde.

En morgon inte långt senare vaknade hon av att halva ansiktet hängde.

– Jag hörde inte vad hon sa, hon sluddrade precis som om hon hade tagit varor.

– Han undrade vad i helvete jag hade tagit? Men jag hade inte tagit nånting, jag hade fått en stroke.

Det har nu gått tre år sedan dess och hon tycker att hon har återhämtat sig ganska bra, även om hon fortfarande har men, behöver rehabilitering och träffar psykolog. Hon har svårt att acceptera förändringen, som att talet och minnet har påverkats.

– Den enda gång vi varit ifrån varandra var när Lena låg på sjukhus. Annars är vi med varandra 23 timmar om dygnet. Vi kan gå varandra på nerverna, men vi börjar också sakna varandra efter ett par timmar. Jag hoppas att vi får några år tillsammans, relativt friska. ☺

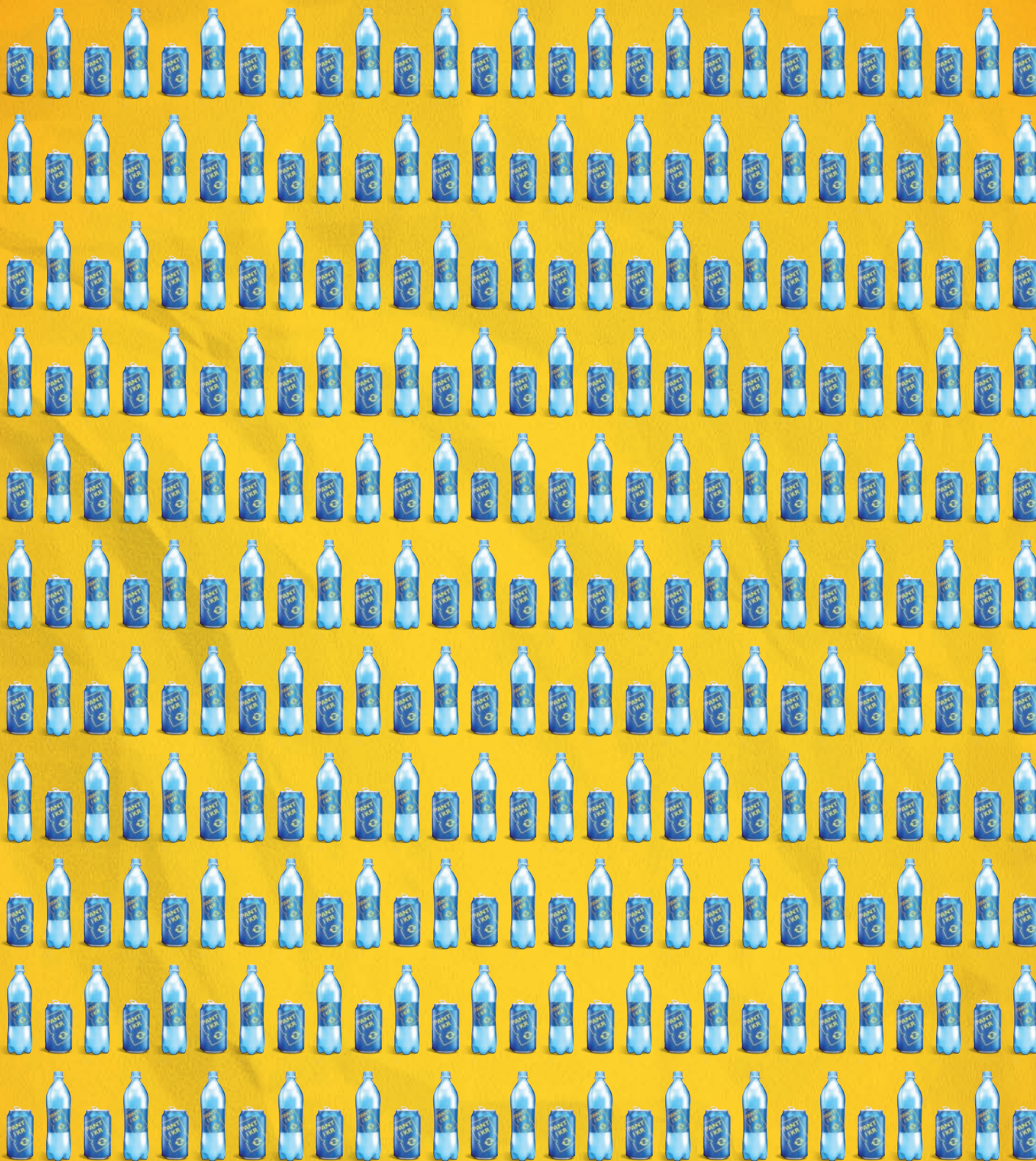
Peter Stenevald säger att han har lite tur att det inte syns tydligt på honom att han saknar tänder, förutom när han äter.

– När jag träffade Peter berättade han att han tyckte det var jobbigt att äta bland folk.

– Ja, om jag käkade i en stor sal så satt jag gärna vänd mot väggen. Jag tyckte att folk kollade på mig. Men jag hade inga problem att äta framför Lena.

Han fick en tandprotes för några år sedan, men den gick inte att använda.

– Jag blev trött i ansiktet och kunde knappt säga mitt namn när jag hade dem



Har du mycket pant?

På våra pantmottagningar i Årsta, Frihamnen och Kungens Kurva kan du lämna in hela säckar med pant. Pantpengarna får du insätta på önskat bankkonto och du får naturligtvis samma ersättning som i butik.

Läs mer på www.pantamera.nu. Tack för att du pantar!



PANTAMERA

I GATUPLANET



procent sjönk svenskarnas anskaffning av alkohol under mars och april jämfört med samma tid förra året, enligt CAN. Det beror på att reseinförsel och försäljning på restauranger minskade. Systembolaget sålde däremot bättre. Själva drickandet ligger dock på samma nivå som tidigare, coronapandemin verkar alltså inte ha fått oss att dricka mer.

Köparnas svar på säljarnas tack-sms för Swish-köpet

"Supertrevlig var du och tidningen likaså."

"Hoppas det går bra på ditt nya jobb. Mycket intressant läsning i tidningen, vi ses igen."

"Jag köper inte tidningen så ofta och ibland hinner jag inte läsa allt, men jag måste säga att numret du sålde till mig är den bästa tidning jag läst på länge."

"Jag kan omöjligt förstå hur det är att leva som hemlös. Att läsa Situation Sthlm bidrar dock till en förståelse som jag inte hade fått annars."

Svar förmedlas till respektive säljare.

GATUSLANG

"Man måste ha ihop en trettiosäck innan det är nån idé att börja norsta."

Enligt före detta säljaren Blomman betydde det att man måste ha trettio tidningar med sig när man ställer sig och säljer, för att vara värt besväret.



JOHAN OLSSON

Bo Hellenfors har alltid varit noga med hur han ser ut och klär sig, att färger matchar och att han inte "ser ut som en luffare fast jag är en luffare".

Stilig skjorta. Berätta om den.

– Jag har fått den på Musketörerna i Rågsved, en tjej där som gjort den åt mig. Den var vit från början, jag vet inte hur hon gör dem, får dit peacemärken och sånt. Jag hade sett några skjortor hon gjort innan, så jag visste att de var schysta.

Jag har känt henne länge. Det är henne jag fått hatten av.

Byxorna matchar bra.

– De hittade jag nånstans, kommer inte ihåg var.

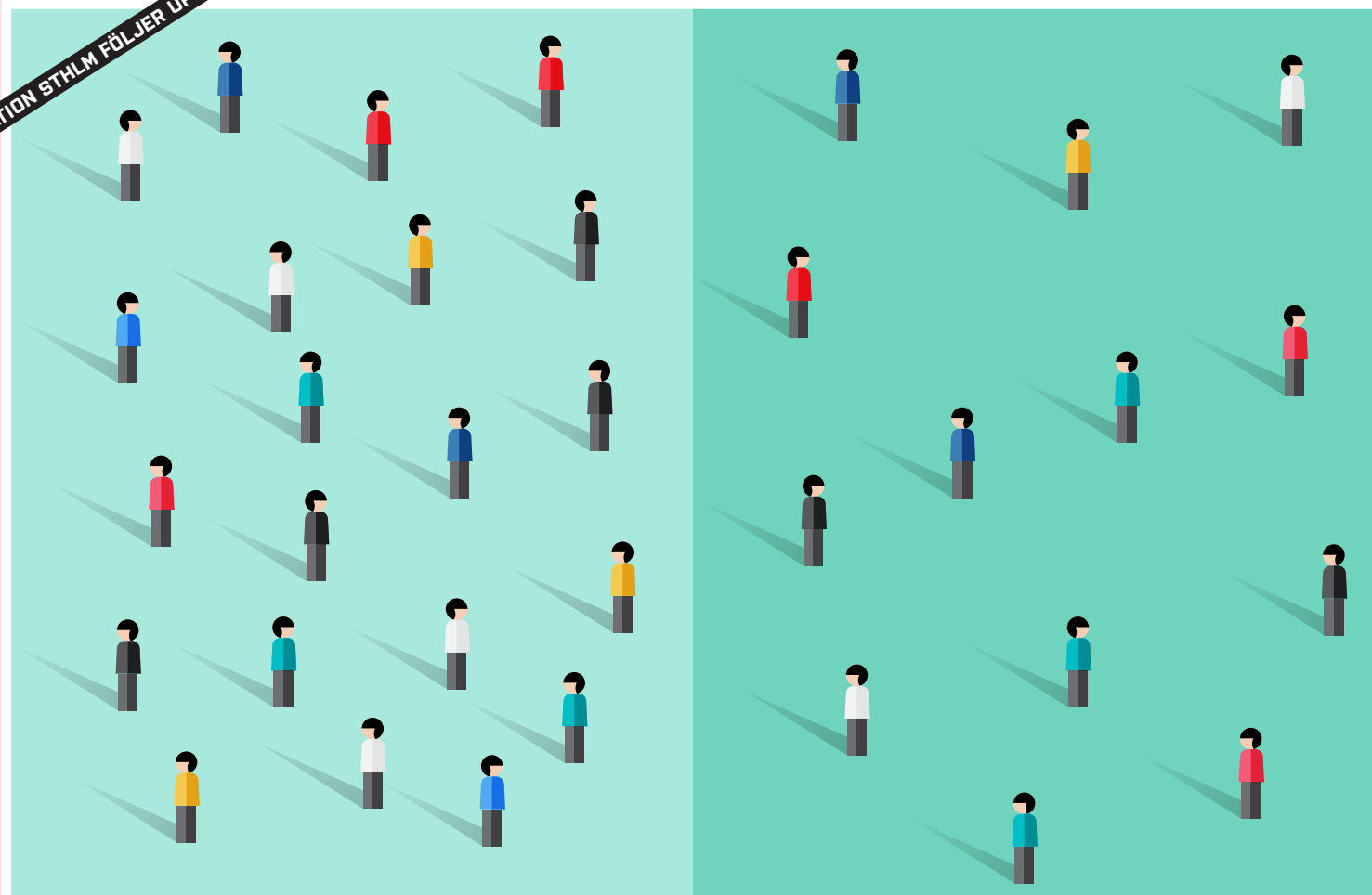
Västen du har över skjortan?

– Den fick jag på stället där

jag bor, nitarna på fickan och på ryggen satt på från början. Bajen-väska har hängt med ett tag, sandalerna har jag haft i fyra år. Jag brukar ha sandaler på sommaren.
– Spegelbrillorna hittade jag i går i skogen i Västberga.

ULF STOLT

SITUATION STHLM FÖLJER UPP:



SHUTTERSTOCK

Nästan ingen spridning av coronasmitta bland Stockholms hemlösa människor

DRYGT TRE MÅNADER har passerat sedan det stod klart att det fanns en smittspridning av covid-19 i samhället. Krisplaner sattes upp i Stockholm för akutboenden för hemlösa människor, hygienrutiner utökades, boendeplaceringar förlängdes. Ett antal dagverksamheter stängdes helt eller delvis på grund av smittorisk, medan några – som Stockholms Stadsmission – kunde ta in extra vikarier och fortsätta att hålla öppet.

– Det har varit en farhåga att smittan skulle spridas bland människor som lever i hemlöshet, säger Jessica Hellberg, enhetschef på Enheten för hemlösa.

Nu går det att konstatera att det inte blev så. Inte än i alla fall.

– Det är helt otroligt, vi har bara haft några enstaka bekräftade eller misstänkta fall.

Vad det beror på vet ingen säkert.



Reportaget i majnumret om hur corona drabbar hemlösa och utsatta människor.

Åtgärder kan ha haft effekt. En teori är också att det sedan innan finns en social distansering.

Jonas Wahlstrand, socialchef på Stockholms Stadsmission, är också förvånad över att covid-19 inte verkar ha drabbat personer i hemlöshet.

– Vi har inte haft många sjuka. Det har varit tre konstaterade fall bland flera hundra boende. De som varit smittade har satt sig i självkarantän och vi har ställt mat utanför dörren.

Däremot är det många boende och besökare hos Stockholm Stadsmissions verksamheter som uttryckt en oro för att bli sjuka.

Jessica Hellberg upplever att det funnits en medvetenhet om sjukdomen.

– En oro hos oss från början var att de inte skulle nås av informationen i samma utsträckning – det finns ett digitalt utanförskap. Vi skrev ut information från 1177 på olika språk och uppsökarna har informerat personer som de har mött. Vi ringde också till alla över 65 år som bor i mer självständiga boenden.

Till Stockholms akutboenden sökte

sig ett ökat antal människor i början av coronapandemin – beläggningen blev högre. Det beror delvis på att 14 dagar långa placeringar beviljades för att förhindra att folk flyttar runt.

– Vi har hela tiden följt hur beläggningen ser ut och ingen har nekats plats. Vi har aldrig haft hundra procent beläggning på alla boenden, det har alltid funnits plats nånstans, säger Jessica Hellberg.

Med ett ökat antal hjälpsökande hos Enheten för hemlösa har man kommit i kontakt med en ny grupp människor. Det handlar om personer som i vanliga fall kan lösa sin sovplats utan kontakt med socialtjänsten, ofta

"Det är helt otroligt, vi har bara haft några enstaka bekräftade eller misstänkta fall." Jessica Hellberg, enhetschef på Enheten för hemlösa

"Ingen visste var kvinnorna var"

TILL SKILLNAD FRÅN andra dagverksamheter har BoKlara haft färre besökare än tidigare. Målgruppen är kvinnor som lever i akut hemlöshet, som kommer dit för att bo på akutboendet eller för att äta, tvätta, umgås och få stöd.

– Det har varit väldigt lugnt i dagverksamheten som varit öppen som vanligt under hela coronapandemin. Vårt fokus har varit att inte stänga - tvärtom. Men vi har haft färre gäster än tidigare, säger Åsa Bäckström, tf. enhetschef för BoKlara.

Om de inte kommer till er, var är de då?

– Vi vet inte. Nattjouren har samma bild, de möter färre kvinnor. Många försvann och ingen visste var de var. Jag vet inte vad det beror på, vi har varit ute och letat och frågat. Kanske är det fler släktingar som låter dem sova hos sig, att



Åsa Bäckström.

folk är mer toleranta nu. Men vi vet inte.

Flera verksamheter har påtalat en oro över att kvinnorna inte syns till i samma utsträck-

ning och om deras situation under coronakrisen.

– Men nu har gästerna börjat öka igen och det ser mer ut som vanligt. Det speglar resten av samhället. Men vi får inte glömma att pandemin inte är över. Skulle en smittspridning ske bland våra besökare nu skulle vi däremot vara mer förberedda än om det hade skett i mars.

MARIA HAGSTRÖM

genom att de sover på vänners soffor. Men i och med den sociala distanseringen har de inte kunnat göra det i samma utsträckning.

– De har inget tydligt stödbehov och vi har därför stöttat med ekonomiskt bistånd till vandrarhem.

Men hon påpekar att det återgått lite mer till det "normala" nu. Var personerna tagit vägen är oklart, men de kan ha hittat boende i andra hand eller som inneboende.

UPPSÖKARTEAMET I Stockholms stad hade redan innan coronapandemin ett särskilt uppdrag att nå människor som länge sovit utomhus och som inte vill ha kontakt med socialtjänsten. Det handlar om ett 20-tal personer. Det är ett långsamt arbete där teamet försöker få kontakt och i förlängningen motivera till att ta emot insatser.

– Där kan vi se att enstaka har kunnat erbjudas tak över huvudet, att teamet nått dem i den här situationen. Det är lyckosamt, säger Jessica Hellberg.

Stockholms stad kommer att fortsätta bevilja längre placeringar på 14 dagar på akutboenden.

Men en konsekvens av det är att den vidare planeringen bort från hemlöshet stannat upp, att processen delvis blivit "frost". Nu har de dock börjat jobba mer med utredningar igen för att människor ska kunna komma vidare.

– På Enheten för hemlösa sa vi också tidigt att vi inte skulle ha fysiska besök som inte var nödvändiga. Men pandemin drar ju ut på tiden och då måste vi erbjuda besök nu. Det är viktigt med kontakten, säger Jessica Hellberg.

MARIA HAGSTRÖM

Bristande hjälp till våldsutsatta barn

ETT FLERTAL, BLAND annat kvinnojourer, har larmat om att våld i hemmet kan öka till följd av coronapandemin.

Organisationen Maskrosbarn anser att barns perspektiv och berättelser ofta saknas i diskussionen. I rapporten "Jag tyckte jag bodde i helvetet" lyfter de berättelser från 112 ungdomar. De finns alla inom Maskrosbarns stödverksamhet, är mellan 13-19 år och har minst en förälder som mår psykiskt dåligt eller har ett missbruk.

81 procent av ungdomarna har blivit utsatta för psykiskt våld av en förälder eller vuxen de bor med, 29 procent har blivit utsatta för sexuellt våld och 64 procent av fysiskt våld.

Närmare två av tre har berättat om våldet för en vuxen. Många upplevde sig svikna av samhället när det inte ledde till något agerande. Några upplevde att våldet måste lämna fysiska spår för att tas på allvar.

– Jag försökte ta kontakt med socialtjänsten, men från början så lyssnade de inte. Sen när de väl

"Jag försökte ta kontakt med socialtjänsten, men från början så lyssnade de inte. Sen när de väl lyssnade tyckte de inte att det var tillräckligt allvarligt och att de inte kunde hjälpa till."

lyssnade tyckte de inte att det var tillräckligt allvarligt och att de inte kunde hjälpa till, berättar en av ungdomarna i rapporten.

Maskrosbarn anser att det i dag finns ett begränsat skydd för de här barnen som är särskilt utsatta. De föreslår bland annat att lagstiftningen gällande våld mot barn behöver skärpas. Och att alla former av våld inkluderas och att ett barnombud ska erbjudas vid kontakt med socialtjänsten när det finns misstankar om våld i hemmet.

MARIA HAGSTRÖM

18

avhysningar har skett under april och maj i Stockholms stad, 4 av dem från kontrakt hos kommunala bostadsbolag, enligt Kronofogden. Detta trots att Bostads- och fastighetsborgarrådet Dennis Wedin (m) gått ut med att han inte vill se några vräkningar under coronapandemin. Men de har minskat – samma period i fjol verkställdes 32 avhysningar. Ansökningar om vräkning är däremot detsamma, drygt 60, med något färre i maj än i april.

FÖRETAGSPRENUMERATION

Med en företagsprenumeration hjälper du och ditt företag till att göra Stockholm till en bättre stad för oss alla att bo i. Vill ni också företagsprenumerera på Situation Sthlm och synas med er logotyp på denna sida? Kontakta oss:

Herman Sundgren (herman@situationsthlm.se), tel: 08-54595394

ZBK

QL
ATRIUM LJUNGBERG

Brunnberg & forshed

Abaton
PRODUKTION AB

ASSA ABLOY

BYGGMÄSTAREFÖRENINGEN
BF
NORD

Acne 艾可尼

Autoexperten

BYGGNADS

advokatfirman sallnäs

Capio Geriatrik

ADVOKATFIRMAN ÅBERG & CO

Capio Psykiatri

ADVOKATBYRÅN
Thomas Bodström

ARVET

CEDERQUIST

afa
FÖRSÄKRING

AXFAST
UTVALDA LÄGEN

centric

AHRBOM & PARTNER

bergkrantzarkitekter

CR
CERTE REVISION

Akademikerförbundet SSR

BESQAB

CHINA TEATERN

Akademikernas a-kassa

BOLIDEN

Colly
ETT FÖRETAG I INDUSTRIDE

ALLBA

Bonnier Fastigheter

COWI

ANDERS BODIN FASTIGHETER

BOBY
BOTKYRKABYGGEN

Danske Bank

APOTEK ICA

BRANDKONTORET
Frångrändsgatan 10
114 34 Stockholm

DANVIKSHEM

DE BASSO
ADVOKATFIRMAN DE BASSO

dina Dina Försäkringar

Effekt
Konsult & Fastighetsförvaltning AB

EM
EINAR MATTSSON

Electrolux

Ersta diakoni

EY Skye

FAMILJEBOSTÄDER

f Fastighets

FF Profilreklam AB

FCG

Flinks JÄRN

FLOWY

FOURSIDE

gibon

gro
advokatbyrå

Gröna Lund

Grönsakshallen
Sorunda

H2M

INDUSTRI VÄRDEN

HAMMARBY IF

HEBA
FASTIGHETS AB

HAMMER & HANBORG

Hertz

investor

HANSA PROJEKT

Hedström & Taube | gruppen

iiiriiiis
utvecklingscenter

HMXW arkitekter

IT-UNDERHÅLL
I STOCKHOLM AB

STIFTELSEN OSCAR HIRSCHS MINNE

HOTELL JOUREN
ett tryggt boende

JANKE WIKHOLM

hiQ

JM

JÖRGENSENS RÖR AB



.. ETT STORSLAGET ÄVENTYR!



BESÖK FÖRBOKAS
ONLINE



BEGRÄNSAT ANTAL
PLATSER

STOCKHOLMSKRYSSSET



Lös, skicka in och vinn

Som en liten paus i läsningen tycker vi att du nu, när du bläddrat ända hit, ska hämta en penna, lösa korsordet och skicka in det till oss.

Via vår intrikata slupgenerator kommer sedan tre vinnare att dras bland de inskickade rätta lösningarna.

Den stolta vinnaren belönas med samlings-skivan *Ljusglimtar ur RadioSkugga* från det prisbelönta radioprogrammet RadioSkugga från 2012.

Andra och tredje pris är ett nyckelband med Situation Sthlms logga på.

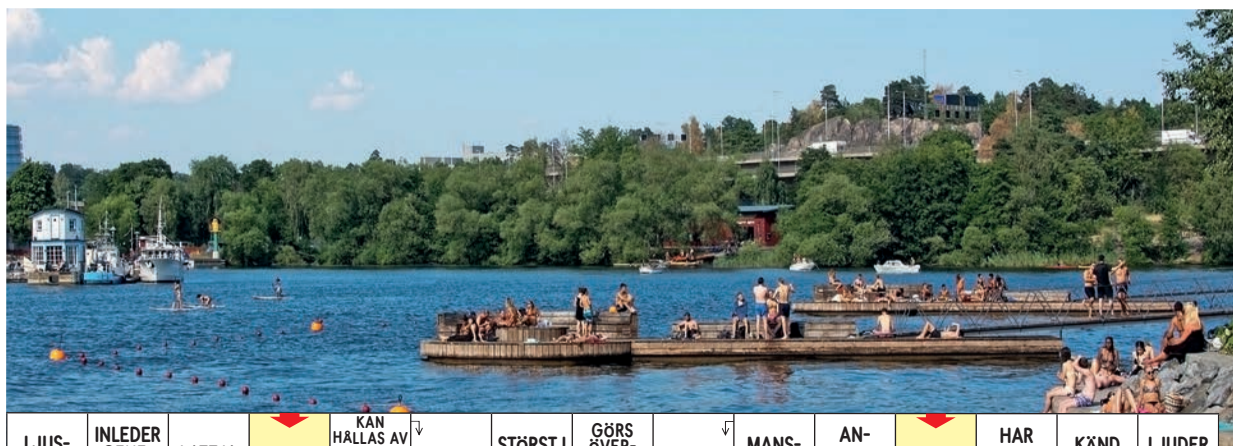
Förra månadens vinnare:

Maj Löfqvist, Järfälla

Nyckelband:

Lenart Johansson, Blackstad
Maire Borgstedt, Västerås

Se förra månadens lösning på sidan 30.



LJUS-RING	INLEDER GENE-SIS	LATTJA		KAN HALLAS AV HÄLSO-SKÅL RUBIDIUM	STÖRST I HELLAS	GÖRS ÖVER-ENSKÖM-MELSE		MANS-GRISAR	AN-MÄRK-NING		HAR BACK-PLATS?	KÄND HASSE	LJUDER HÖGT
AMOR-TERA						ACCELE-RATION							
									ANGER LÅGE PART I EN STRID				
DEN BÄRS PÅ SKIVA	LEKMAN MEDIE-TILL-STÄND			LÄSES I TV-RU-TOR TRULAT									
						TRADI-TIONS-MÄTTAD DIAMANT						AND-FÅGEL	
BAK-VERK		ZOO-LOGI			EBB GÖR DET ÄVEN UTAN TORS HJALP						DEN KAN RINNA ÖVER LÅTA NÅGON FA		
					LIVS-TYCKE			GRUND-LÄGGANDE EGENSKAP NOBBAS MED					MES
ÄR DET HEMLIGA		TETRA-SLÄKT YTLIGT BEGREPP							INGA-LUNDA RIKT-NINGSORD				
					DRAPERÄ HÄST-HÅLT			SHREKS SÄLLSKAP MARMO-RERA					
INTE SÅ SLIPAD	SES I FARSEN			QUICHE PINAL			ANNAT FÖR TJUGO STICKER UT I SPAT					DANSAS DET OFTA I	
TA IN									STRÖM-STEDT-LÅT		TYP AV BRÖD LEGA		
GÖR MISSAR						ÄR LOKALT							
BIRA I EKEN			DYRKÖPT							PA BÖRS IBLAND			

©Tankesport Foto: Bigstock

Stockholmskryssset är ett samarbete mellan Situation Sthlm och tidningen Kryssset, en månadstidning för alla kryssintresserade.

KRYSSSET

Namn:

Adress:

Postadress:

Skicka in fyllt kryss senast 17 augusti till: Situation Sthlm Timmermansgatan 38 118 55 Stockholm

"Musik som gestaltar natten och de timmar du spenderar innan du somnar." — Teodor Wolgers om ep:n "nocturnes".

"60-talet hade en mörk undersida."

Peter Englund, historiker

BOK *Söndagsvägen* är den första nya boken av historikern Peter Englund på tio år. Den här gången ger han sig på en ny genre - "true crime". Han gräver upp ett mord som ägde rum i Stockholm 1965, då en ung kvinna blev dödad i sitt hem.

– Fallet fick väldigt mycket uppmärksamhet och ett enormt genomslag i media. Det var den största och mest komplicerade mordutredningen i Sverige före Pamlemordet. Men nu det har fallit i glömska.

Varför tror du det har glömts bort?

– Om jag ska spekulera så tror jag att det beror på att det sen kom flera såna fall, som blev "sommarmord" i kvällspresen. De var unga kvinnor som mördades och de blev en typ



THRON ULBERGA

och inte individer.

Varför just det här fallet?

– Bland annat hade gärningsmannen skrivit tusen sidor anteckningar, vilket gör att det går att krypa in i huvudet på den här sortens män. Han var en tidig incel-man, som kände sig otillräcklig och misslyckad, skyllde på andra och det utmynnade i kvinnohat.

Peter Englund är dessutom särskilt

intresserad av tiden då mordet skedde.

– 60-talet är en epok som präglade oss mycket. Det finns en romantiserad bild med ljus och framtidsoptimism, men 60-talet hade en mörk undersida. 1965 tog en narkotikaepidemi fart, det var en pornografivåg och kravaller i Stockholm. Det fanns tecken på att nåt höll på att spricka.

MARIA HAGSTRÖM

Sommarplatser får sommarkonst

KONST Runtom i staden har Trafikkontoret satsat på sommargåtor, sommartorg och pop-up parker. Vid ett flertal av dem dyker olika konstprojekt upp, arrangerade av Stockholm konst.

– Konstnärerna har utgått från själva staden som tematisk grund

och ger alla stockholmare möjlighet att möta de utställda verken, säger Stefan Hagdahl på Stockholm konst.

Vid Älvsjö torg visas skulpturen Den förlorade staden som med metall, textil och glas gestaltar ett minne av en stad som inte längre finns. Vid Lagaplan i Bagarmossen

tar Spekulativejuntan plats med ett dialogbaserat verk som utgår från idén om en bokcirkel. Biblioteket i Bredäng spelar upp ett videoverk i fönstret och i Svandammsparken i Hägersten finns skulpturer av konstfackelever. Bland annat.

MARIA HAGSTRÖM

Ane Brun fick gamla brev tillbaka

MUSIK I höst kommer Ane Bruns album med nya sånger och det blir en stor Europaturné – hon spelar på Cirkus 14 oktober.

Nyligen släppta singeln "Honey" har sitt ursprung i en brevvän sedan 13-års-åldern, beslutet att som vuxna returnera de handskrivna breven till varandra, samt fyndet av ett gammalt kassetband med en insjungen låt på.

– Jag fylldes med kärlek för den här unga, och på många sätt oskyldiga, versionen av mig själv – en tjej med aldrig sinande ström av ord och känslor.

ULF STOLT



Ane Brun

PRESSBILD

Värt att kolla upp:

Getå

Rebecka Sandberg & David Ritschard

LÅT Stilig duett om orden på en gravsten, koppar i marken, skuld, kärlek, sprit, och drömmen att ge sig av. Men alltid bli kvar.

Nyhetsbyrån Järva

WEBB Med blicken vänd mot Hjulsta, Tensta, Rinkeby, Kista, Husby och Akalla berättar Nyhetsbyrån Järva om förorten. Med egen blick.

Språktidningen

TIDSKRIFT I senaste numret skriver Lena Lind Palicki intressant om hur Pippi Långstrump gjorde revolt genom språket.

Sparkonto med 0,5% ränta

Välkommen till SBAB!



Öppna sparkonto direkt på sbab.se

SBAB!

*Vi har insättningsgaranti på våra konton enligt beslut av Riksgälden. Det innebär att du får ersättning för ditt insatta belopp upp till 950 000 kr om SBAB skulle gå i konkurs eller Finansinspektionen beslutar att garantin ska träda in. Dessutom kan du få ersättning för insättningar från vissa särskilda händelser med högst 5 Mkr. Ersättningen betalas ut av den myndighet som hanterar garantin. För mer information se www.riksghalden.se/sv/insattningsgarantin/

DÅTID STHLM

JULI/AUGUSTI
1978

SOCIALSTYRELSEN VILL stoppa heltäckningsmattor, då de enligt Riksförbundet mot allergi är "lika ohygieniska som jordgolvet".

Bankbåten kommer två gånger i veckan att lägga till vid de stora öarna i skärgården för att boende och turister ska kunna sköta sina bankaffärer – lösa in checkar, sköta giroutbetalningar och göra uttag på bankböcker.

Radioprogrammet Tonkraft sänder en inspelning med banden Skabb, Ebba Grön och Reeperbahn från en konsert tidigare på sommaren i Långholmsparken.

30 000 svenskar tåggluffar. Några av dem har gått en kurs i tåggluffning på Bandhagens gymnasium.

Ett kort men kraftigt regn orsakar snabbt över 150 översvämningar – bland annat på biograf Astoria, som har 45 centimeter vatten vid sjunde bänkraden och restaurang Capri som får in vatten i vinkällaren.

Det ryktas att Ingmar Bergman är på väg till Sverige och Dramaten igen.

Problem med för många vikarier inom sjukvården. Under ett år omsatte en avdelning på St Görans sjukhus med 20 heltidstjänster 462 vikarier.

Mikael Larson och Eva-Maria von Limburg Stirum från Västerhaninge gifter sig.

DROGMISBRUKET I UPPLANDS Bro alarmerande. Städskor hittar kanyler på skoltoaletten och daghemspersonal rapporterar sniffningstendenser bland barn i förskoleåldern.

Sex taxichaufförer i Solna, Stockholm och Huddinge åtalas för fusk med Färdtjänsts taxibiljetter. Genom att uppge att resorna blev dyrare än de var har de stoppat mellanskillna-



Pingstvännerna i Järfälla eldar ett porrbål bakom Aspnäskyrkan med 700 herrtidningar – bland andra FIB-Aktuellt, Se och Lektör.

STOCKSNAP

30 000 SVENSKAR TÅGLUFFAR. NÅGRA AV DEM HAR GÅTT EN KURS I TÅGLUFFNING PÅ BANDHAGENS GYMNASIUM.

den – enligt åklagaren miljonbelopp – i egen ficka.

Ingrid Eriksson – till vardags jobbar hon i Pressbyråkiosken på Liljeholmen – gör succé på Waxholms visfestival med låtarna "City-baren" och "I tystnadens tecken".

Annon i Dagens Nyheter: "Krögare och flygvårdinna med 2 vilda pojkar söker barnflickas fr ca 1 augusti. Du får eget rum, bra lön och oregelbundna arbetstider."

Balettdansös Birgit Cullberg fyller 70 år.

En fastighet på Vattenledningsvägen 25-27 i Midsommarkransen är så illa skött av ägaren – som äger en dryg handfull andra fastigheter i både city och ytterstaden – att Hyresgästföreningen ansökt till hyresnämnden

om att den ska tvångsförvaltas.

TV-inspelning av *Rock på Hovet* med danska Gasolin, finska Hurriganes, norska Veslefrikk och Ulf Lundell & Nature.

PINGSTVÄNNERNA I JÄRFÄLLA eldar ett porrbål bakom Aspnäskyrkan med 700 herrtidningar – bland andra FIB-Aktuellt, Se och Lektör.

Om några av de 35 kvinnor som sökt till ambulansförarutbildningen som Stockholms brandförsvaret ordnar klarar sina prov, kan staden få sina första kvinnliga ambulansförare till hösten.

Datalagstiftningskommittén slår fast efter sin utredning att de svenska personnumren inte kan slopas.

Regeringens tillsatta Yttrande-

frihetskommitté föreslår att pornografiska bilder med barn inte får visas i Sverige. Och föreslår därför en förändring av tryckfrihetsförordningen och brottsbalken.

Marianne Wallenberg, en av Sveriges rikaste kvinnor, avlider 84 år gammal.

Två män ligger för döden på Akademiska sjukhuset i Uppsala efter att ha druckit karburatorsprit de köpt på en bensinmack – vilken enligt lag är förbjuden att saluföra.

Författaren Sven Stolpe deklarerar en inkomst på 31 487 kronor, inga avdrag.

En åttaårig pojke avlider och hans kusin skadas, när en traktor de båda åker på slår runt och välter och klämmer dem under.

16 000 barn står i kö för en daghemsp plats i stan, en kö som fördubblats på två år.

Ett femtiotal postkontor i Stockholms postregion hotas av indragning. I år försvinner fem kontor, bland annat i Bromma, Djursholm och Huddinge.

ULF STOLT

JULI/AUG

1568 De båda Hertigarna Karl och Johan inleder sitt uppror mot sin egen halvbror, kung Erik XIV, i ett försök att avsätta honom från tronen.

1904 De sista hästspårvagnarna börjar försvinna från stadens gator. Den absolut sista turen med den sista vagnen drogs av hästarna Drott och Vivi.

2004 Sveriges folkmängd passerar 9 miljoner. I Stockholm ökade folkmängden med 3 323 personer och var vid årsskiftet 765 044 invånare.

New Sport House

ÅKAREN

Axel Lindgren, 12 år åker skateboard uppåt väggarna i den nya hallen New Sport på Södermalm i Stockholm.

FAKTA

New Sport House på Högbergsgatan 26 A invigdes 19 februari 1978 och var då Sveriges första inomhusanläggning för skateboard och Skandinaviens första skatepark. Det kostade tio kronor i timmen att åka och anläggningen på 700 kvadratmeter bestod av en ramp, en bowl, en pipe och en quarter-pipe.

Det fanns fik och flipperspel och några andra arkadspel och även en liten butik som sålde skateboards och delar, hjul och trucks och lite annat.

Varje lördag och söndag, tre gånger per dag, hade New Sport Team uppvisning för betalande åskådare i parken. En av dem som ingick i teamet var Tony Magnusson, som blev proffs i USA 1983. Han låg bland annat bakom filmen *Shackle me not* som räknas som en milstolpe inom skateboardfilmen. Han har även designat skateboards och var med och startade skomärket Osiris Shoes.

New Sport House storhetstid var runt 1979. Skateparken stängde några år in på 1980-talet, då Filadelfiakyrkan mitt emot köpte huset 1983 och rev hallen.





"Jag är på väg till jobbet på Systembolaget."

NAMN: Alexander Harte

ÅLDER: 39 år.

BOR: Hammarby sjöstad

Brukar du passera här?

– Varje dag. Jag är på väg till jobbet på Systembolaget. Sitter i kassan där.

Får man jobba i kilt?

– Nej det får man inte, jag har det bara på väg till och från jobbet, där byter jag om till arbetskläder. Jag har kilt varje sommar när det är varmt. Byter inte till det vid nåt särskilt datum utan kör så länge det funkar med vädret.

Vet du vad den treuddiga flaggan på slottet signalerar?

– Nej, det vet jag inte, mer än att det är den svenska fanan. Men inte vad de tre uddarna betyder.

TEXT **ULF STOLT**
FOTO **MAGNUS SANDBERG**



**VI ÅR DÅ, NU OCH SEN
OCH VI SES SNART IGEN!**

Det sägs att rötterna blir starka när det blåser hårt.
Att köpa stödplåtar är ett bra sätt att stötta klubben för
den som vill och har möjlighet. Swisha 1231556471,
använd Swish-ikonen här intill eller gå in på
hammarbyfotboll.se.

Tillsammans är vi Hammarby.



**HAMMARBY
FOTBOLL**



Lauren Greenfield

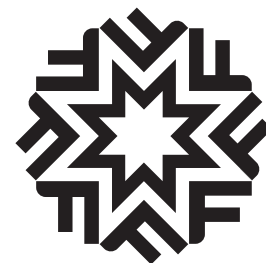
Generation Wealth | Förlängs till 30 augusti

Lauren Greenfield är fotografen och filmskaparen som genom hela sin karriär satt fokus på konsumtions- och ungdomskultur samt identitet och genus. I hennes första soloutställning *Generation Wealth* får vi ta del av samhällets besatthet av rikedom och materiellt överflöd. Detta hisnande dokument över den globala materialismen är en lika fascinerande som chockerande resa.

T-bana Slussen, Stadsgårdshamnen 22 | Förboka ditt besök på fotografiska.com/sto

Presented on

SAMSUNG The Frame



Fotografiska